

Komenda Główna Policji
Biuro Spraw Wewnętrznych

Informacja
o funkcjonowaniu Biura Spraw
Wewnętrznych Komendy Głównej Policji
oraz o zagrożeniu przestępczością
w Policji w 2013 r.

Warszawa, 2014 r.

Wstęp

W minionym 2013 roku Biuro Spraw Wewnętrznych Komendy Głównej Policji obchodziło jubileusz XV – lecia utworzenia, a jednocześnie - systematycznej, intensywnej pracy na rzecz podnoszenia poziomu bezpieczeństwa realizacji przez Policję jej ustawowych zadań. Dla Biura był to rok, w którym jego dotychczasowy zakres regulaminowych zadań został poszerzony o zapobieganie i zwalczanie niektórych przestępstw popełnianych na szkodę Policji przez osoby i przedmioty spoza środowiska policyjnego. Obok kontynuowanych działań wykrywczych i profilaktycznych w rozpoznanych obszarach zagrożeń, Biuro podjęło i realizowało w 2013 r. szereg inicjatyw mających na celu wzmocnienie ochrony prawnej funkcjonariuszy i pracowników Policji oraz działań proaktywnych dla zapewnienia bezpieczeństwa funkcjonariuszy w służbie.

Wykonywanie zawodu policjanta wymaga szczególnego zaufania publicznego i stanowi zobowiązanie do spełniania oczekiwań społecznych – nie tylko w zakresie prezentowania wysokich kwalifikacji zawodowych, ale również nienagannej postawy moralnej i etycznej. Z uwagi na to, tym bardziej zasługują na uwagę wyniki różnorodnych badań opinii publicznej, według których polska Policja nadal plasuje się w czołówce rankingu zaufania obywateli do instytucji publicznych. Np. w badaniach CBOS przeprowadzonych we wrześniu 2013 r., w przypadku Policji, odsetek pozytywnych wskazań jest ponad dwukrotnie wyższy w stosunku do oceny instytucji wymiaru sprawiedliwości, tj. sądów i Prokuratury i wynosi **66%**. Poziom pozytywnych odpowiedzi na pytanie: **Jak Pan(i) ocenił(a) działalność ...?**, sytuuje Policję pod tym względem na siódmym miejscu – obok Prezydenta i wojska.

W siódmej edycji Polskiego Badania Przystępczości, przeprowadzonej już w styczniu 2014 r., badani wskazywali najważniejsze ich zdaniem oczekiwania od Policji. **28,5% badanych stwierdziło, że oczekuje uczciwości i nieprzekupności policjantów**, co podkreśla znaczenie tej kwestii, a tym samym wskazuje konieczność podnoszenia skuteczności nadzoru i działań profilaktycznych. Jednocześnie, około **75%** społeczeństwa mówiąc o wykorzystywaniu funkcji publicznych ma na myśli przyjmowanie łapówek za załatwienie sprawy. Postrzeganie zjawiska korupcji w postaci przyjmowania łapówek za załatwienie sprawy było największe w 2004 r. (**89%**), natomiast w ostatnich 4 latach ten rodzaj korupcji zauważyło **72%** respondentów.

Kontynuowana w 2013 r. praca operacyjno-wykrywcza BSW KGP (stanowiąca mechanizm samooczyszczania środowiska policyjnego), działalność profilaktyczna i współdziałanie Biura w tym zakresie z przełożonymi wszystkich szczebli 125-tysięcznej formacji, jest nadal bardzo ważnym elementem wypracowanego w Policji systemu zapobiegania i zwalczania patologii w służbie, którego funkcjonowanie i doskonalenie przyczynia się do zapewnienia wysokiego poziomu jej skuteczności a jednocześnie wiarygodności, potwierdzonej także w ostatnich sondażach społecznych. Ich wyniki zobowiązują do dalszego, systematycznego podnoszenia standardów działań policjantów - w szczególności mających na co dzień kontakt z obywatelami - oraz wskazują konieczność stałego dążenia do poprawy wizerunku i oceny pracy Policji.

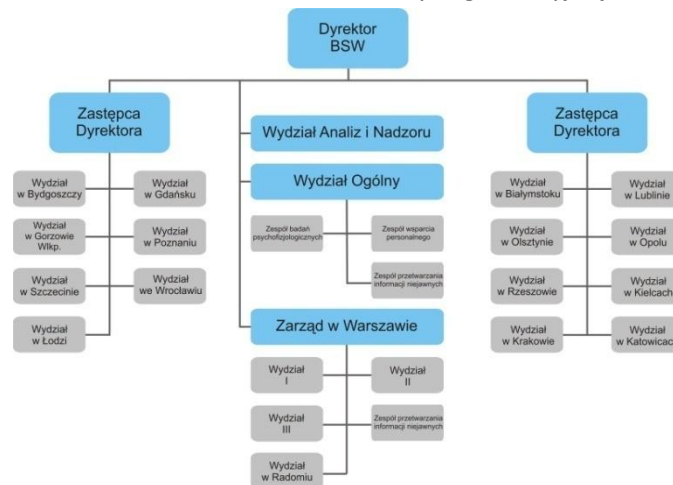
I. Zadania i struktura Biura Spraw Wewnętrznych KGP.

Biuro Spraw Wewnętrznych KGP, zgodnie z Zarządzeniem nr 8 Komendanta Głównego Policji z dnia 15 marca 2013 r. w sprawie regulaminu Komendy Głównej Policji (Dz. Urz. KGP z dnia 2 kwietnia 2013 r., poz. 25), które weszło w życie z dniem 17 kwietnia 2013 r., realizuje zadania związane z zapobieganiem przestępstwom popełnianym przez policjantów i pracowników Policji, niektórym przestępstwom popełnianym na szkodę Policji, ich wykrywaniem oraz ściganiem ich sprawców. Do zadań Biura należy w szczególności:

- podejmowanie czynności operacyjno-rozpoznawczych i dochodzeniowo-śledczych,
- koordynowanie działań operacyjnych prowadzonych w sprawach policjantów i pracowników Policji,
- gromadzenie, przetwarzanie i analizowanie informacji o przestępczości wśród policjantów oraz o przestępstwach popełnianych na szkodę Policji,
- podejmowanie przedsięwzięć zapobiegających przestępczości w Policji, a także przestępczości na jej szkodę,
- organizowanie i przeprowadzanie badań psychofizjologicznych.

Nowy rodzaj zadań, o które w 2013 r. poszerzono wcześniej zakres działania Biura, dotyczy zagrożenia przestępczością na szkodę Policji ze strony osób i podmiotów zewnętrznych – przede wszystkim szerokiego grona potencjalnych dostawców towarów i usług.

BSW KGP realizowało w 2013 r. zadania w ramach struktury organizacyjnej, którą ilustruje schemat:

-mazurskiego, opolskiego, wielkopolskiego, podkarpackiego, zachodniopo

w Katowicach, Wyższej Szkole Policji w Słupsku, Szkole Policji w Szczytnie i Szkole Policji w Pil d w Warszawie realizuje zadania w Komendzie Głównej Policji, Centralnym Laboratorium Kryminalistycznym Policji, CSP cych na terenie województwa mazowieckiego.

II. Zagrożenia przestępczością w Policji.

Podstawowe obszary zagrożeń przestępczością w służbie i pracy Policji oraz przestępczością na szkodę Policji.

Na przestrzeni kilkunastu lat funkcjonowania Biura Spraw Wewnętrznych KGP, na podstawie analizy zagrożenia przestępczością w środowisku policyjnym, dokonywanej w oparciu o wyniki prowadzonego rozpoznania i zrealizowanych spraw, stwierdzono występowanie w Policji szeregu obszarów zagrożonych przestępczością. Główne z nich nadal dotyczą:

- kontroli ruchu drogowego, prowadzonej przez policjantów służb: prewencji i ruchu drogowego oraz obsługi zdarzeń drogowych (gdzie występuje np. przyjmowanie przez policjantów korzyści majątkowych od kierowców w zamian za odstąpienie od czynności służbowych, dokumentowanie fikcyjnych zdarzeń w celu wyłudzenia odszkodowań od firm ubezpieczeniowych);
- ochrony informacji służbowej - przekazywania danych z policyjnych i pozapolicyjnych baz danych, informacji z materiałów prowadzonych spraw lub uzyskanych w ramach innych wykonywanych czynności, osobom nieuprawnionym - również w związku ze współpracą policjantów z grupami przestępczymi, w tym o charakterze zorganizowanym (m.in. uprzedzanie środowiska przestępczego o planowanych akcjach i operacjach policyjnych);
- pracy operacyjnej - np. fałszowanie dokumentacji służbowej poprzez poświadczanie nieprawdy, wyłudzenie środków z funduszu operacyjnego, stosowanie niedozwolonych metod przy prowadzeniu czynności służbowych;
- procesu karnego - np. prowadzenie czynności w kierunku umożliwienia sprawcy uniknięcia odpowiedzialności karnej, usuwanie lub kradzież dowodów rzeczowych, dokumentowanie rzekomych zdarzeń w celu umożliwienia wyłudzenia odszkodowań, stosowanie przemocy fizycznej bądź psychicznej oraz innych niedozwolonych metod podczas przesłuchań w celu wymuszenia zeznań, wyjaśnień; fałszowanie statystyki policyjnej);
- logistyki Policji – przede wszystkim nieprawidłowości przy zamówieniach publicznych (np. nieprzestrzeganie procedur związanych z organizacją przetargów przez osoby za nie odpowiedzialne, przyjmowanie korzyści majątkowych od potencjalnych dostawców sprzętu i usług dla Policji), ale także w gospodarce magazynowej i paliwowej, eksploatacji pojazdów służbowych (np. fałszowanie dokumentacji, kradzieże paliwa), a także działania na szkodę interesów majątkowych Policji, np. „zmowy cenowe” dostawców towarów i usług;
- stosowania środków przymusu - zagrożenie użyciem przemocy.

Sfera zachowań policjantów i pracowników poza służbą i pracą w Policji.

Stanowi ona odrębny obszar zagrożeń, o ile skutkuje naruszeniem przepisów prawa. Takie zachowania również pozostają w zainteresowaniu Biura Spraw Wewnętrznych KGP, ponieważ najczęściej wiążą się z wykorzystywaniem faktu służby albo pracy w Policji oraz nadużywania wiedzy, możliwości

służbowych lub zaufania społecznego do popełniania przestępstw lub unikania odpowiedzialności. Należą do nich m. in.:

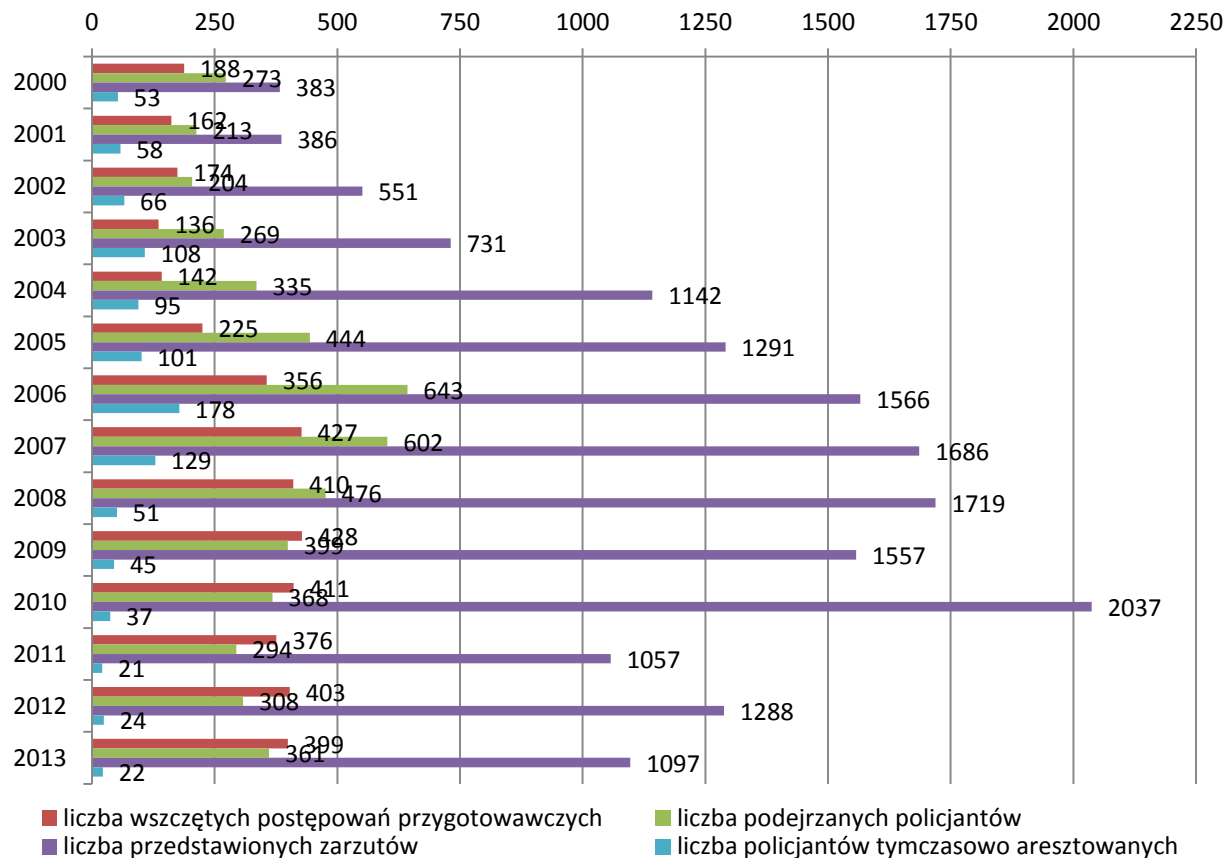
- przyjmowanie korzyści w związku z dodatkowym zatrudnieniem poza służbą: przy przeprowadzaniu egzaminów na prawo jazdy, na patenty żeglarskie, motorowodne itp.,
- posiadanie i obrót środkami odurzającymi,
- konwojowanie transportów ponadgabarytowych lub przewożących ładunki niebezpieczne bez wymaganego zezwolenia lub wbrew jego warunkom,
- przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu (np. bójki), przemoc w rodzinie,
- przestępstwa przeciwko mieniu (np. kradzieże samochodów),
- przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności (np. zgwałcenia, stręczycielstwo i sutenerstwo),
- obrót wyrobami tytoniowymi i alkoholem bez znaków akcyzy, nieopodatkowany handel pojazdami,
- kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwości, powodowanie wypadków komunikacyjnych.

III. Obraz przestępczości w Policji na podstawie danych Biura Spraw Wewnętrznych KGP.

Obraz statystyczny przestępczości w Policji, uwzględniający 2013 rok, został opracowany na podstawie danych gromadzonych przez BSW KGP, odnoszących się do efektów postępowań karnych, które wszczęto na podstawie materiałów przekazanych prokuratorowi przez BSW oraz rezultatów śledztw prokuratorskich, w których biuro wykonywało powierzone czynności. Funkcjonariusze BSW KGP w związku z podejrzeniami popełnienia przestępstw w środowisku policyjnym, prowadzą czynności procesowe i pozaprosesowe, nie tylko wobec policjantów i pracowników Policji, ale także wobec osób spoza Policji, które współuczestniczyły w przestępstwach popełnianych przez policjantów lub osoby w niej zatrudnione, albo samodzielnie popełniły przestępstwa na jej szkodę.

Wykres nr 1.

Zestawienie wybranych danych dotyczących przestępczości funkcjonariuszy Policji w latach 2000–2013

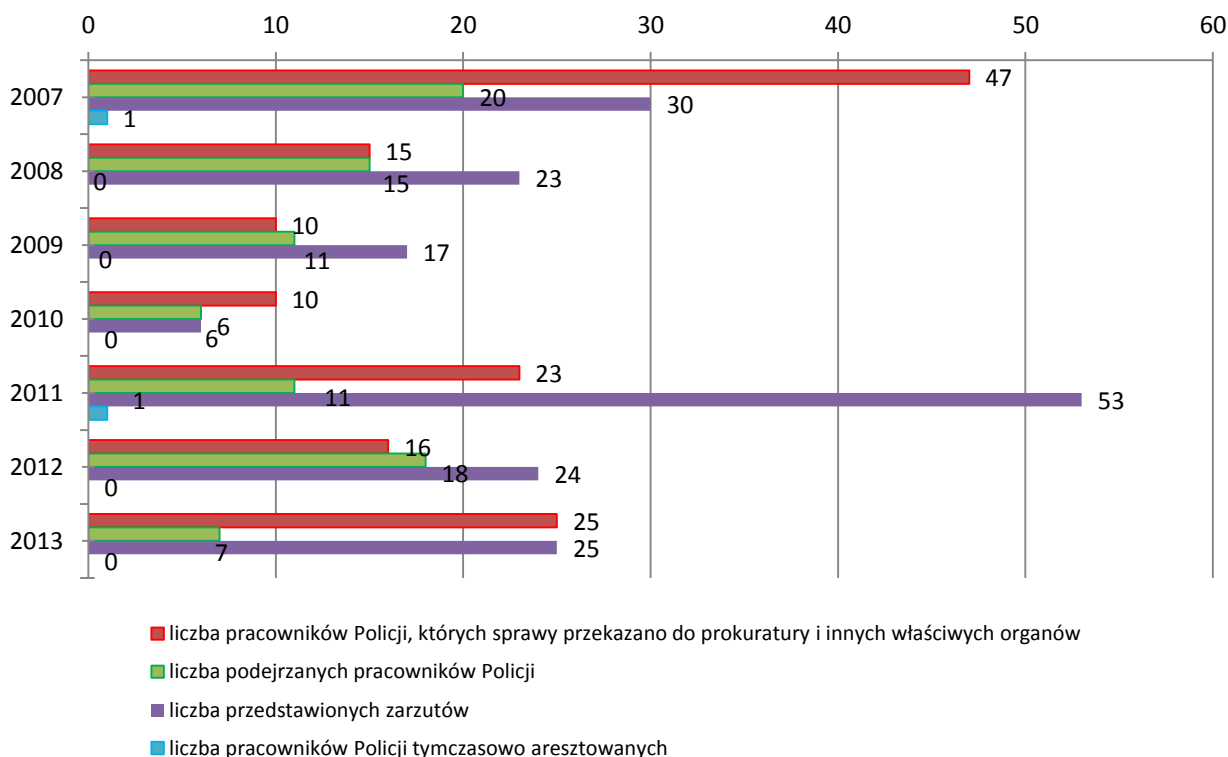

Źródło: Dane własne BSW

Z zaprezentowanego wykresu wynika, że największą ilość postępowań przygotowawczych wszczęto w 2009 r. (**428**), najmniejszą natomiast w 2003 r. (**136**). Największą ilość zarzutów przedstawiono policjantom w 2010r. (**2037**), zaś największą ilość podejrzanych funkcjonariuszy wygenerował rok 2006 (**643**). Środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania najczęściej był stosowany w 2006 r. (**178**).

Wykres nr 2.

Częściowy obraz przestępczości z udziałem pracowników Policji w latach 2007-2013

Źródło: Dane własne BSW

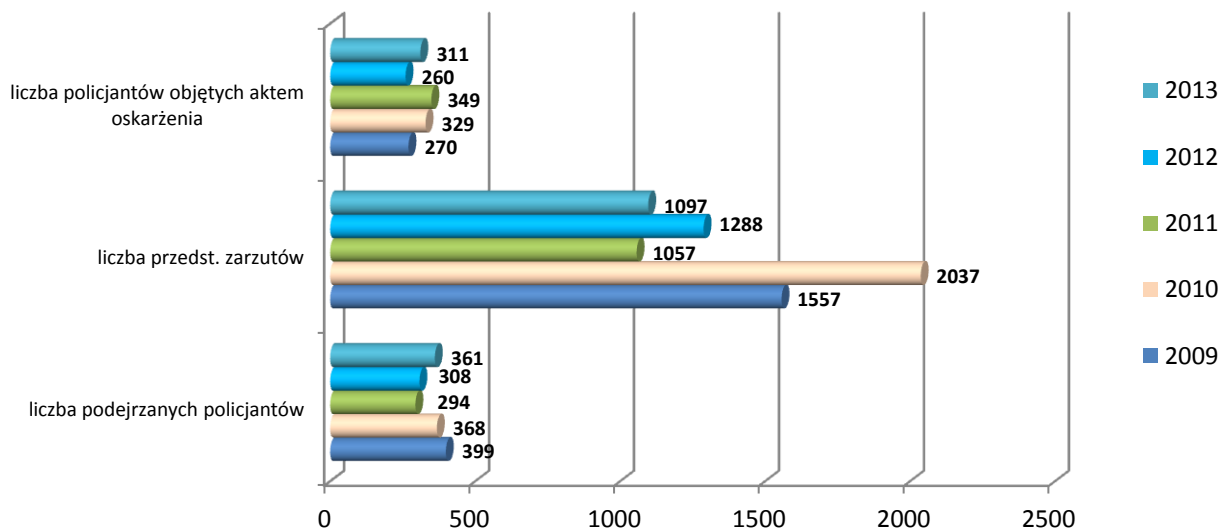
Wykres pokazuje, że największą ilość zarzutów przedstawiono pracownikom Policji w 2011 r. (**53**), natomiast największą liczbę pracowników Policji, wobec których sprawy przekazano do Prokuratury, odnotowano w 2007 r. (**47**), w którym wystąpiła także największa liczbę podejrzanych (**20**). Środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania stosowany był wobec jednej osoby w 2007 i 2011 roku.

Zaprezentowane powyżej dane zostały obliczone w wyniku zastosowania metodologii określonej zarządzeniem nr 350 Komendanta Głównego Policji z dnia 1 lipca 2003 r. w sprawie zbierania, gromadzenia, przetwarzania i opracowywania danych statystycznych o przestępczości oraz zamachach samobójczych i wypadkach tonięcia¹, tj. w przypadku zbiegów przepisów ustawy uwzględniono tylko przestępstwa zagrożone karą najsurowszą, a w przypadku takiego samego zagrożenia karą przedstawiono kwalifikację prawną przestępstwa, które najpełniej charakteryzuje cel lub skutek działania sprawcy.

¹ zarządzenie zostało uchylone zarządzeniem nr 5 Komendanta Głównego Policji z dnia 31 stycznia 2013 r. (Dz. Urz. KGP z dnia 31 stycznia 2013 r. poz. 16).

Wykres nr 3.

Zestawienie danych dotyczących ogólnej przestępczości policjantów w latach 2009 – 2013

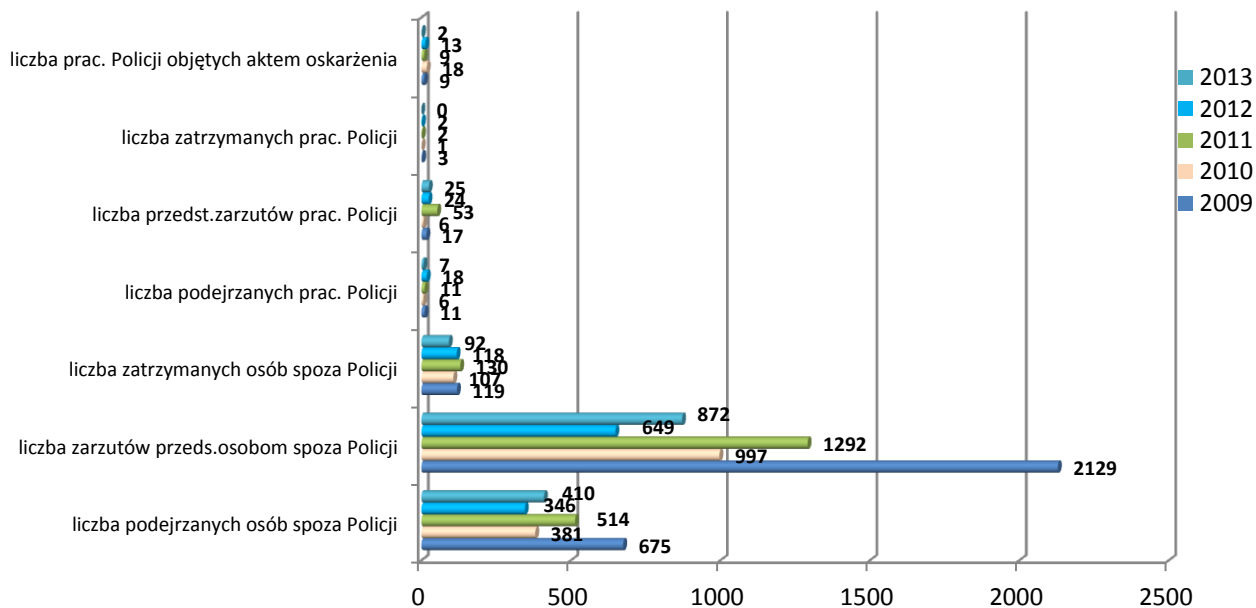

Źródło: Dane własne BSW

Przedstawiony wyżej wykres wskazuje, że najwięcej aktów oskarżenia wobec policjantów prokuratorzy skierowali do sądu w 2011 (**349**), natomiast najmniejszą ilość tego rodzaju zakończenia postępowania przygotowawczego odnotowano w 2012 r. (**260**).

Wykres nr 4.

Zestawienie danych dotyczących ogólnej przestępczości pracowników cywilnych Policji oraz osób spoza Policji w 2009-2013

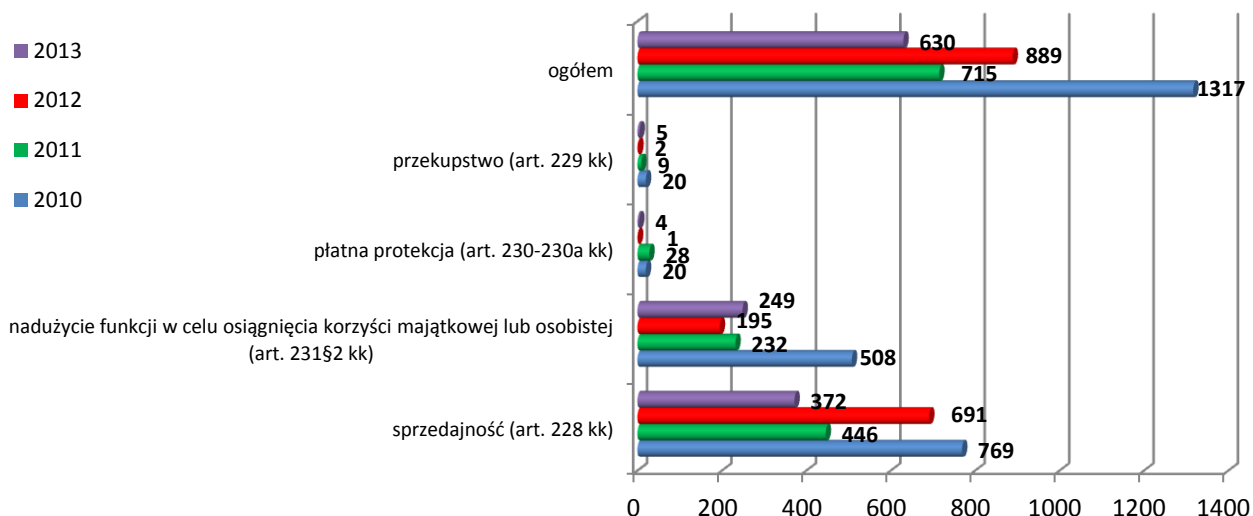

Źródło: Dane własne BSW

Powyższy wykres świadczy o tym, że w 2009 r. odnotowano największą ilość przedstawionych zarzutów wobec osób spoza policji (**2129**); z kolei najwięcej takich osób zatrzymano w 2011 r. (**130**). W przypadku pracowników Policji najwięcej zarzutów przedstawiono tej grupie osób w 2011 r. (**53**), zaś w 2009 r. odnotowano największą ilość zatrzymań tychże (**3**).

Wykres nr 5.

Zestawienie przestępstw korupcyjnych oraz nadużycia władzy w celu osiągnięcia korzyści, zarzuconych funkcjonariuszom Policji w latach 2010 – 2013

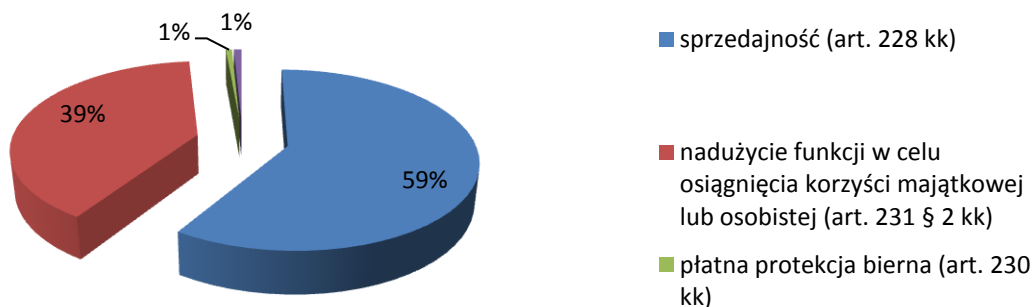

Źródło: Dane własne BSW

Z danych, które ilustruje powyższy wykres, wynika, że największą ilość przestępstw popełnionych przez policjantów wygenerował rok 2010 (**1317**); najczęściej przestępstwem tym była sprzedajność (**769**), a najrzadziej przekupstwo (**20**).

Wykres nr 6.

Stosunek procentowy poszczególnych przestępstw korupcyjnym w swojej kategorii oraz nadużycia władzy w celu osiągnięcia korzyści, zarzuconych funkcjonariuszom Policji w 2013 r.

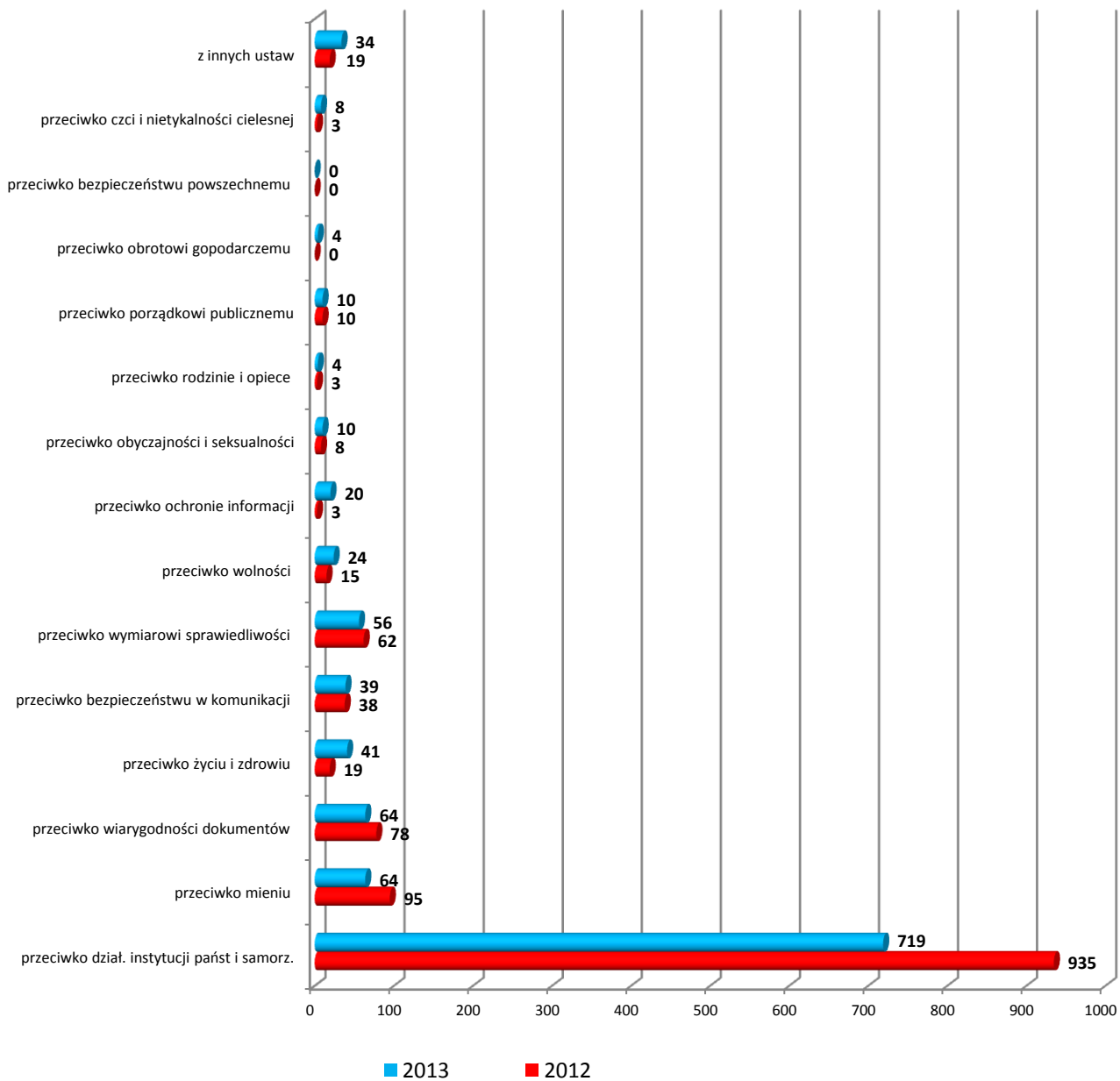

Źródło: Dane własne BSW

Sprzedajność stanowi ponad połowę (**59%**) ogółu popełnianych przestępstw.

Wykres nr 7.

Zestawienie liczby zarzutów przedstawionych funkcjonariuszom Policji w 2012 r. i 2013 r. w poszczególnych kategoriach przestępstw.

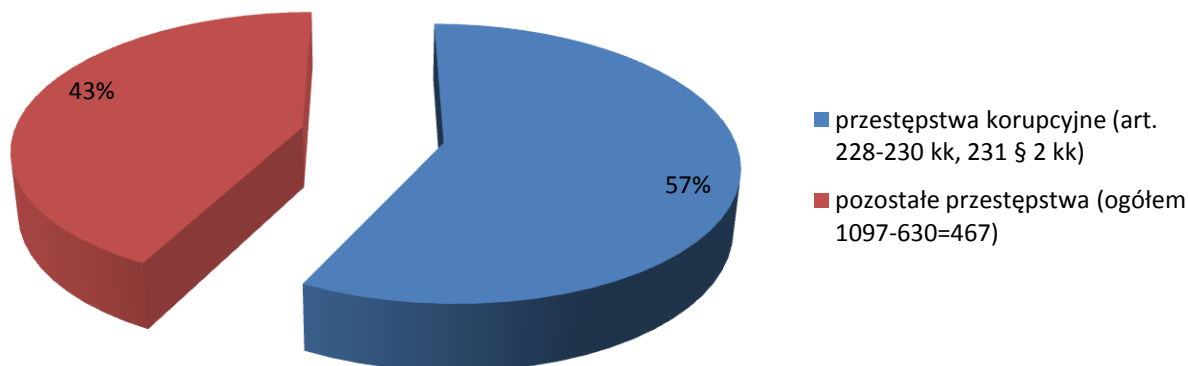

Ogółem, w 2013 roku funkcjonariuszom Policji przedstawiono **1097** zarzutów. Dla porównania, w roku 2012 odnotowano **1288** zarzutów.

Źródło: Dane własne BSW

Wykres nr 8.

Stosunek procentowy przestępstw o charakterze korupcyjnym i pozostałych przestępstw zarzuconych funkcjonariuszom Policji w 2013 r.

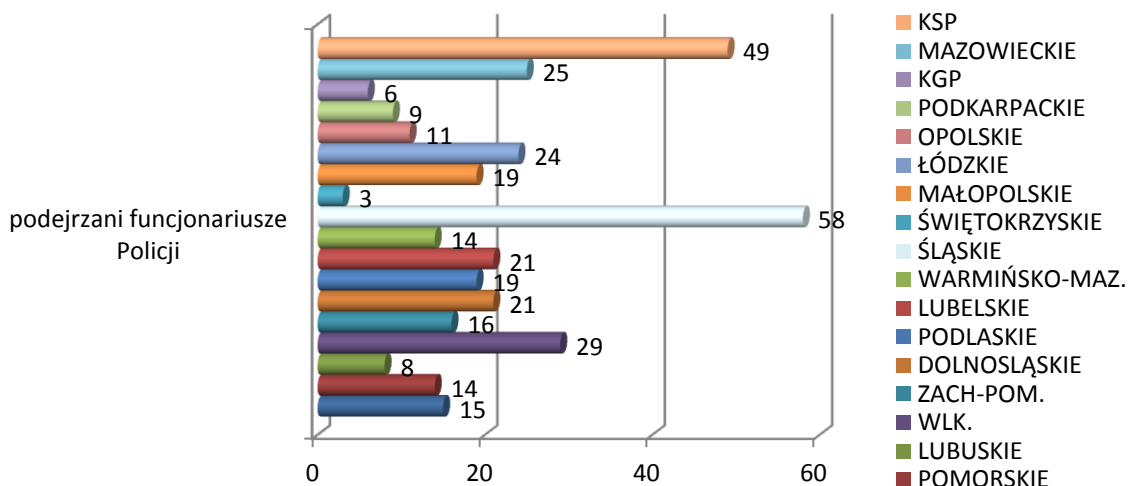

Źródło: Dane własne BSW

Z danych zilustrowanych powyższym wykresem wynika, że przestępstwa o charakterze korupcyjnym stanowią ponad połowę (57%) popełnianych przez policjantów przestępstw.

Wykres nr 9.

Zestawienie liczby podejrzanych funkcjonariuszy Policji w 2013 r. w podziale na województwa oraz wg właściwości jednostek.

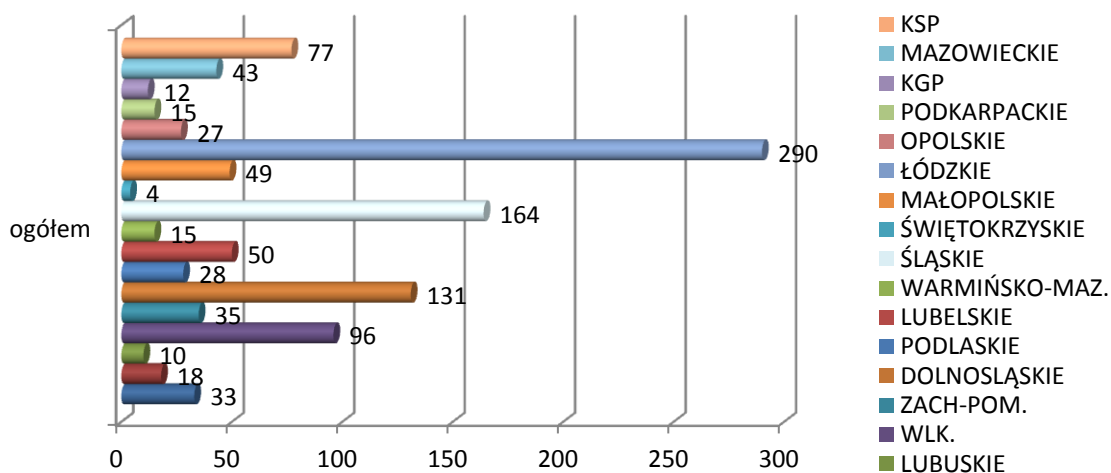
Źródło: Dane własne BSW

Zaprezentowany wykres pokazuje, że województwem, w którym odnotowano największą liczbę podejrzanych funkcjonariuszy Policji, był garnizon śląski (58), wysoki poziom odnotowano także w KSP

(49), z kolei garnizon świętokrzyski i KGP odnotowały najmniejszą liczbę podejrzanych policjantów – odpowiednio 3 i 6.

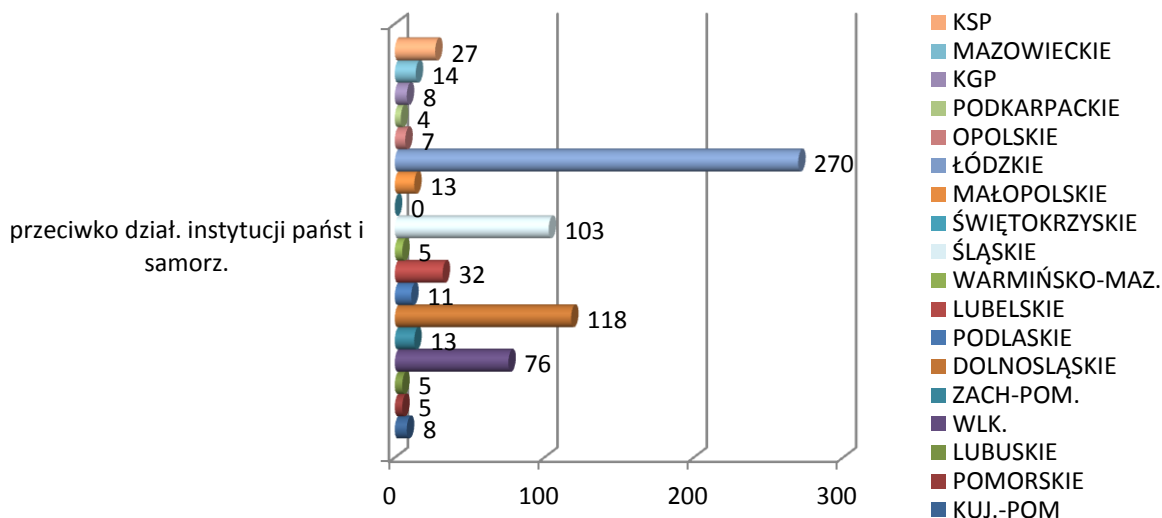
Wykresy nr 10 – 16.

Zestawienie liczby zarzutów przedstawionych funkcjonariuszom Policji w 2013 r. w poszczególnych kategoriach przestępstw, w podziale na województwa oraz wg właściwości jednostek.

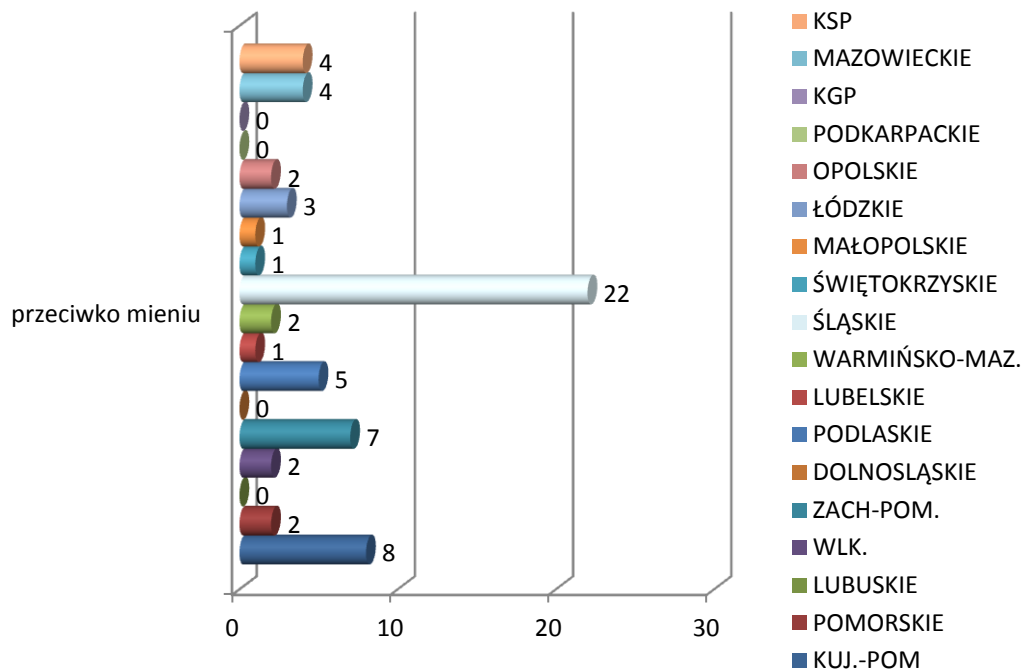
Źródło: Dane własne BSW

Jak można odczytać z wykresu, największą ilość zarzutów przedstawionych funkcjonariuszom Policji odnotowano w garnizonie łódzkim (290), zaś najmniejszą w garnizonie zachodniopomorskim (4).

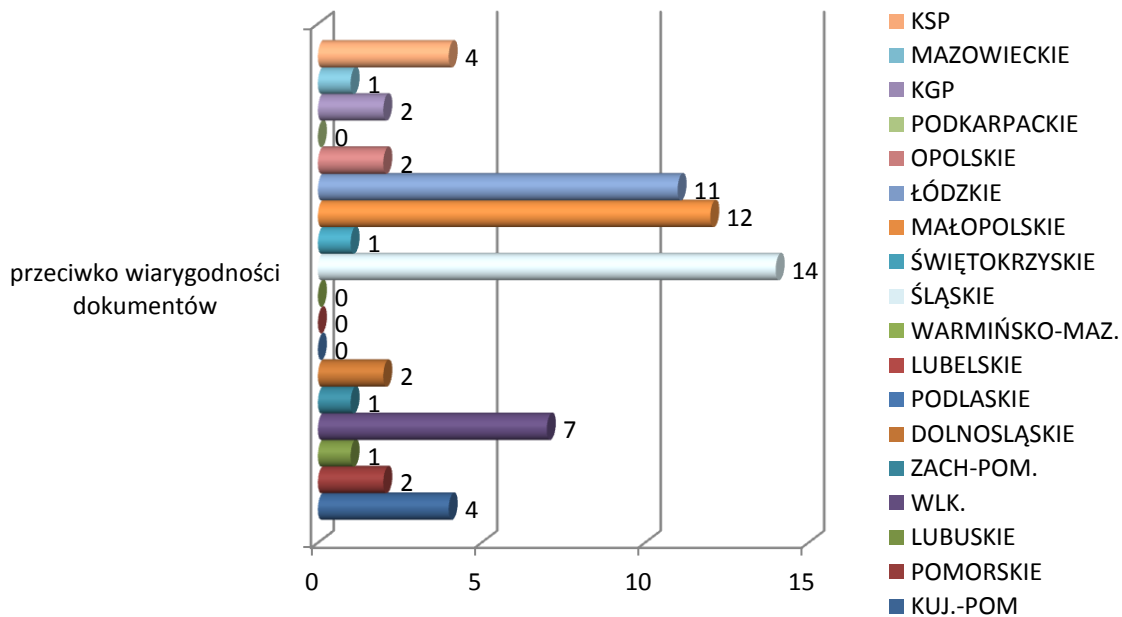

Źródło: Dane własne BSW

Zaprezentowany wykres pokazuje, że największą ilość zarzutów (270) w powyższej kategorii przestępstw odnotowano w garnizonie łódzkim.

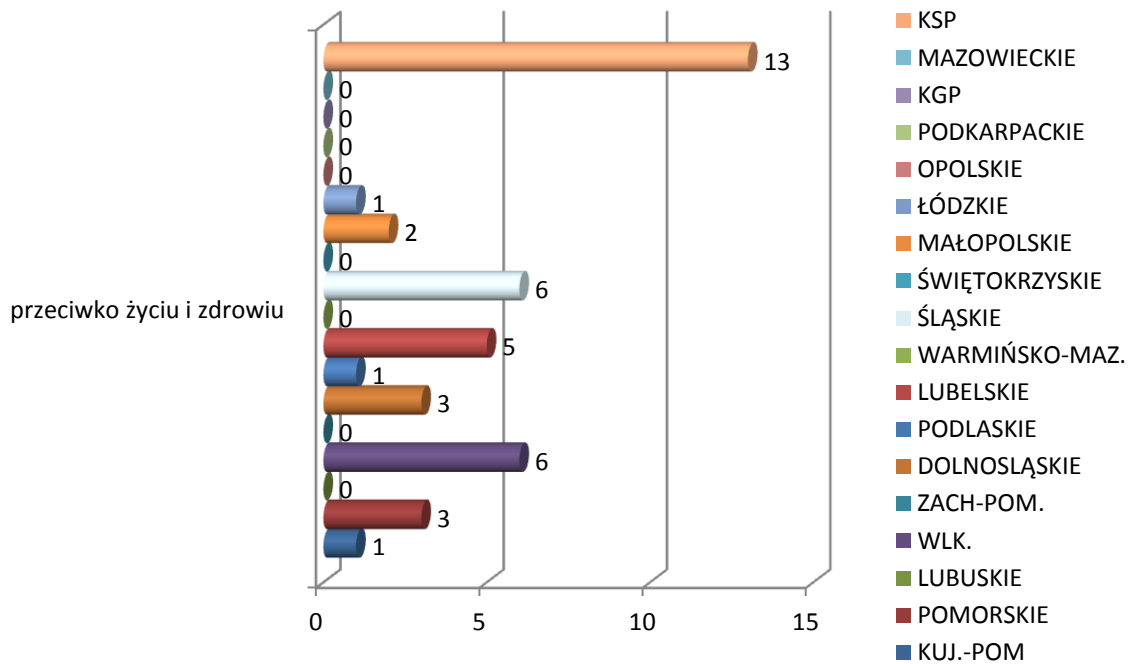

Źródło: Dane własne BSW

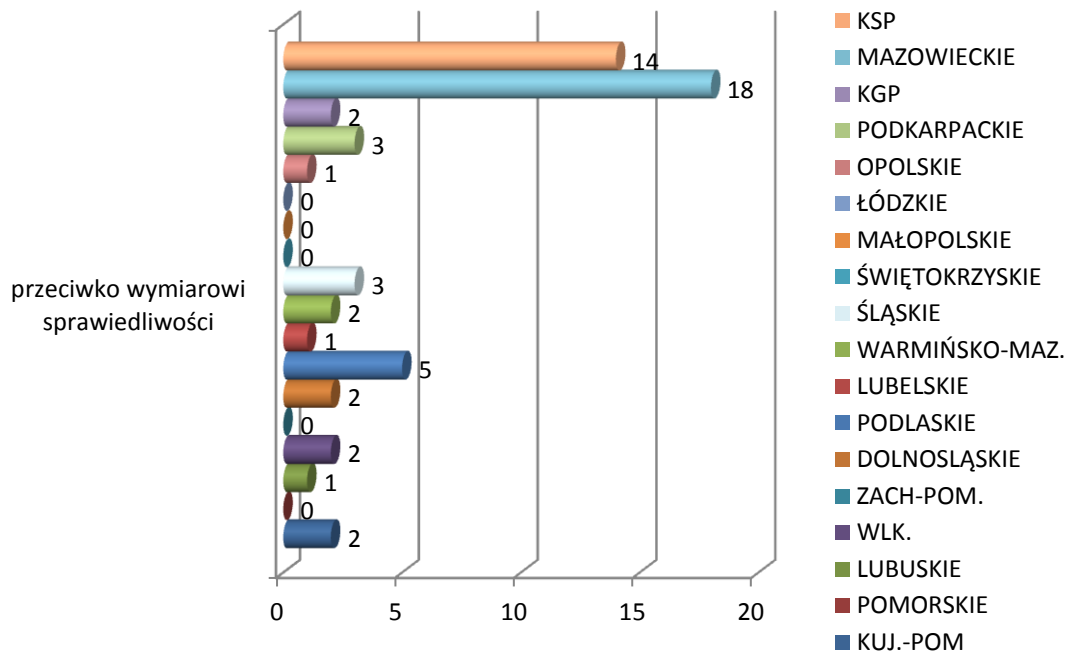

Źródło: Dane własne BSW

Powyższe dwa wykresy pokazują, że największą ilość zarzutów o przestępstwa przeciwko mieniu (**22**) oraz przeciwko wiarygodności dokumentów (**14**) zostało przedstawionych w garnizonie śląskim.

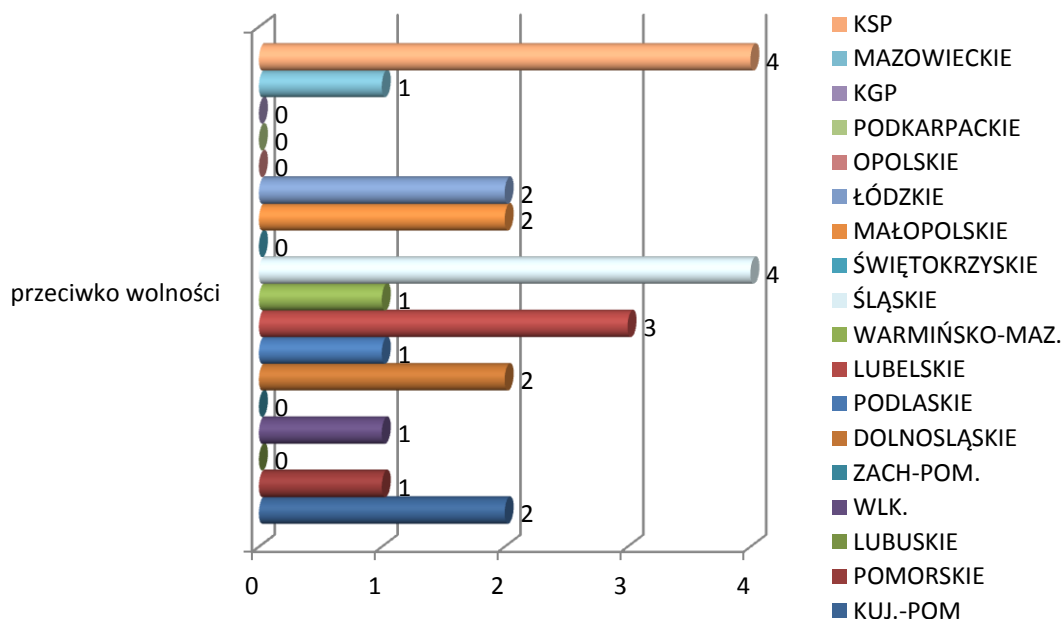

Źródło: Dane własne BSW

Źródło: Dane własne BSW

Dwa powyższe wykresy obrazują, że najczęściej zarzutów popełnienia przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu odnotowano w KSP (**13**), zaś w województwie mazowieckim wystąpiło najczęściej zarzutów przedstawionych w kategorii przestępstw przeciwko wymiarowi sprawiedliwości (**18**).

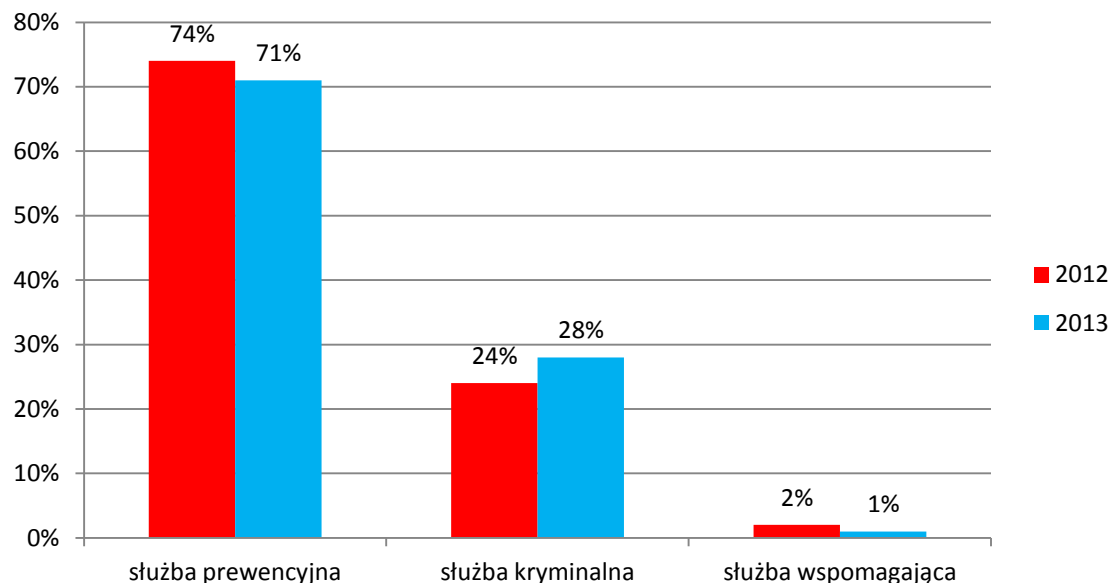

Źródło: Dane własne BSW

Z powyższego wykresu wynika, że w KSP oraz garnizonie śląskim odnotowano największą ilość policjantów, którym zarzucono popełnienie przestępstw przeciwko wolności – 4.

Wykres nr 17.

Udział procentowy podejrzanych funkcjonariuszy Policji w 2013 r. - w podziale na rodzaj pełnionej służby w czasie przedstawienia zarzutu popełnienia przestępstwa.

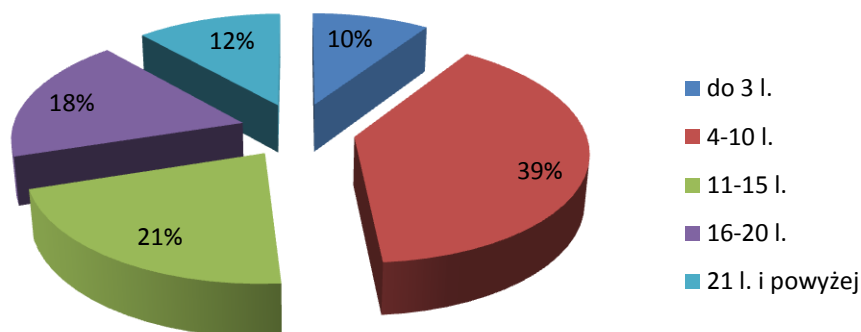
Źródło: Dane własne BSW

Dane ujęte w wykresie pokazują, że blisko ¾ ogółu policjantów podejrzanych o popełnienie przestępstw stanowili funkcjonariusze służby prewencyjnej. Z kolei policjanci służby kryminalnej

stanowili wartość graniczącą z ¼ ogółu, zaś najmniej policjantów, którym prokuratorzy przedstawili zarzuty, było w służbie wspomagającej.

Wykres nr 18.

Staż służby funkcjonariuszy Policji w chwili popełnienia zarzucanego im przestępstwa/przestępstw w 2013 r. w ujęciu liczbowym i procentowym (opracowano na podstawie daty popełnienia pierwszego przestępstwa wynikającego z treści postanowienia o przedstawieniu zarzutów).

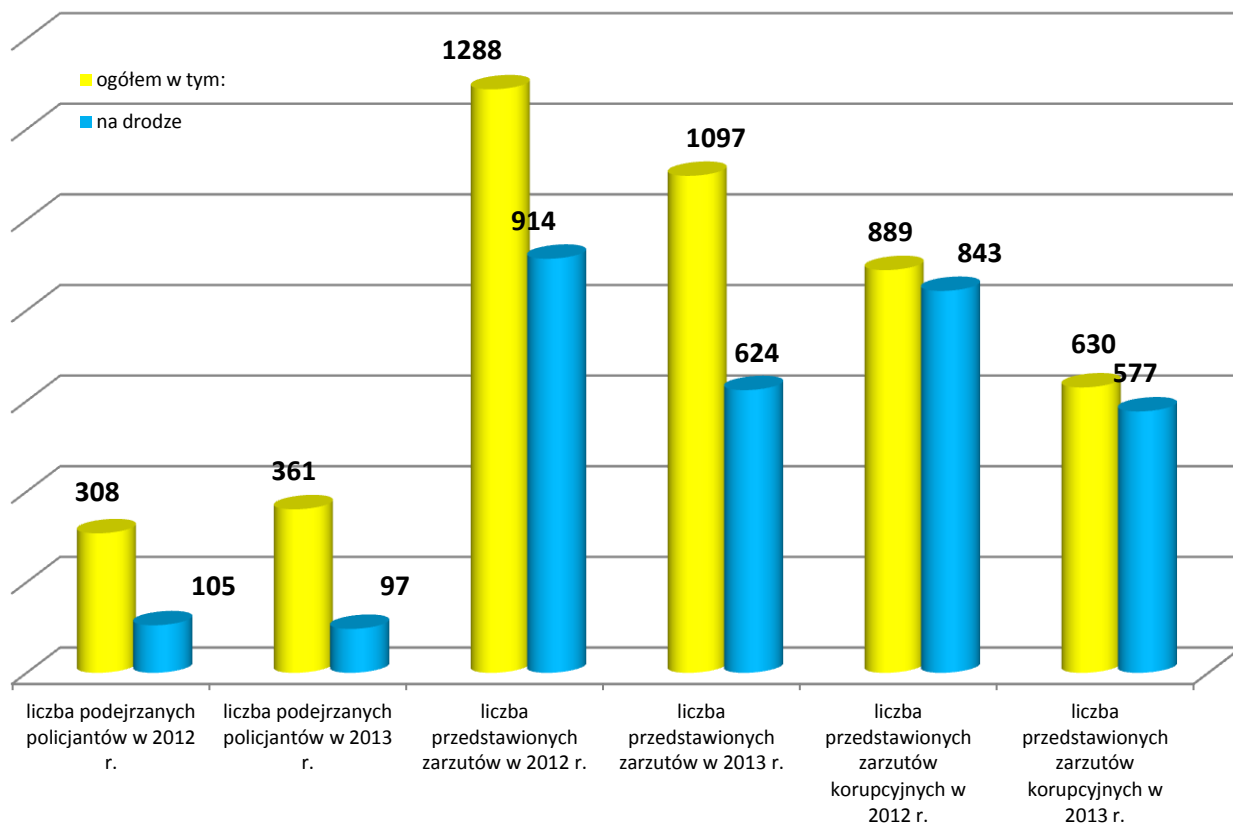

Źródło: Dane własne BSW

Należy zauważyć, że w 2013 r. stosunek przestępstw o charakterze korupcyjnym (**57%**) do pozostałych przestępstw zarzucanych przestępstw policjantom jest o 12% niższy w stosunku do roku poprzedniego. Wśród przestępstw o charakterze korupcyjnym nadal dominowała sprzedajność – **59%**, lecz jej wskaźnik w tym przypadku okazał się o 19% niższy niż w 2012 r. W 2013 r. nie uległy większym zmianom, w stosunku do 2012 r., proporcje udziału policjantów poszczególnych służb w popełnianiu przestępstw. Niepokojący, zdaniem BSW, pozostaje nadal wynik analizy zagrożenia w oparciu o dane dotyczące stażu służby policjantów w chwili popełnienia przestępstwa, ponieważ sumując kategorie do lat 3 i od 4 do 10 lat okazuje się, że także w 2013 r. największą grupę - **49%**, stanowią wśród nich młodzi, legitymujący się stażem do 10 lat (w 2012 r. wskaźnik ten wyniósł – 51%).

Wykres nr 19.

Zestawienie danych dotyczących ogólnej przestępczości policjantów oraz przestępczości w związku z pełnieniem służby na drodze w 2012 i 2013 r. (wg danych BSW)

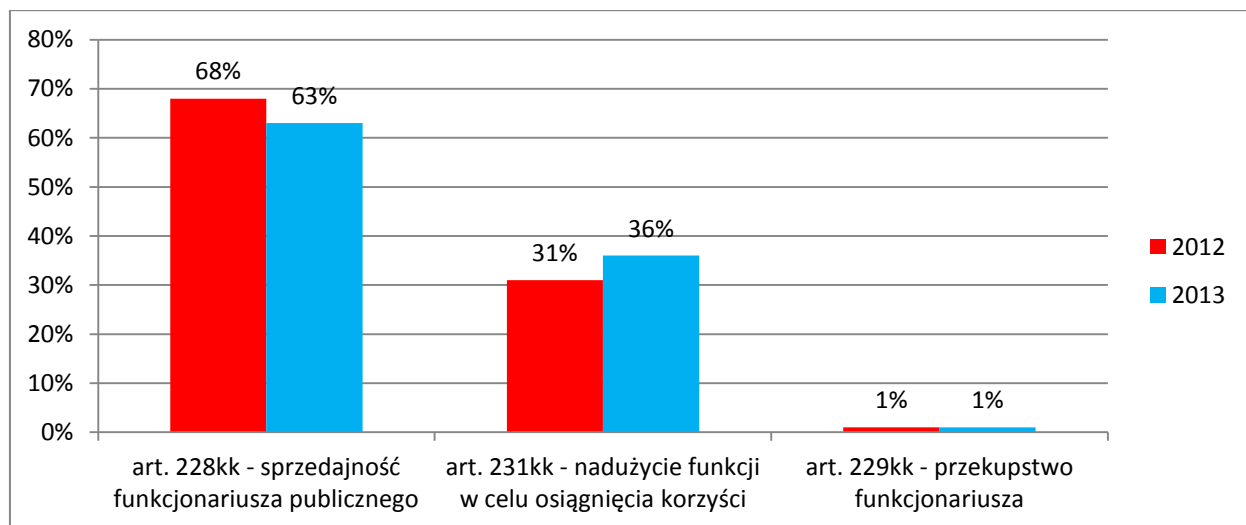

Źródło: Dane własne BSW

W 2013 r., względem roku poprzedzającego, nastąpił spadek zarówno liczby przestępstw korupcyjnych popełnionych w związku z pełnieniem służby na drodze (o **27%**), jak też spadek udziału przestępstw na drogach w ogólnej liczbie zarzuconych przestępstw. Zmniejszyła się także, względem 2012 r., proporcja udziału policjantów podejrzanych o przestępstwa związane z pełnieniem służby na drogach w ogólnej liczbie policjantów objętych zarzutami popełnienia przestępstw. Znaczne zmniejszenie się w 2013 r. liczby zarzutów popełnienia przestępstw w związku ze służbą na drodze może wynikać m.in. z tego, że w jednej ze spraw zrealizowanych w 2012 r., zaledwie kilku podejrzanym funkcjonariuszom przedstawiono łącznie aż kilkaset zarzutów popełnienia przestępstw w przedmiotowym obszarze zagrożeń.

Wykres nr 20.

Udział procentowy przestępstw o charakterze korupcyjnym popełnionych przez policjantów w związku z pełnieniem służby na drogach w 2013 r. w swojej kategorii (wg danych BSW)

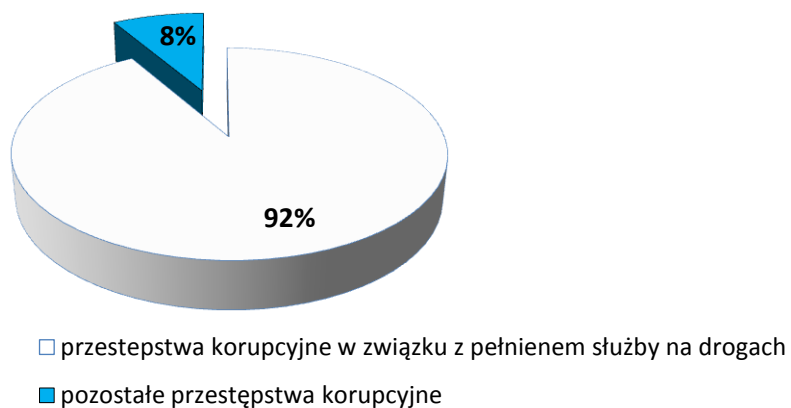

Źródło: Dane własne BSW

Wśród przestępstw o charakterze korupcyjnym „na drogach” w 2013 r. nadal dominowała sprzedajność.

Wykres nr 21.

Stosunek procentowy przestępstw o charakterze korupcyjnym popełnionych w związku z pełnieniem służby na drogach do pozostałych przestępstw o charakterze korupcyjnym zarzuconych ogółem funkcjonariuszom Policji w 2013 r.

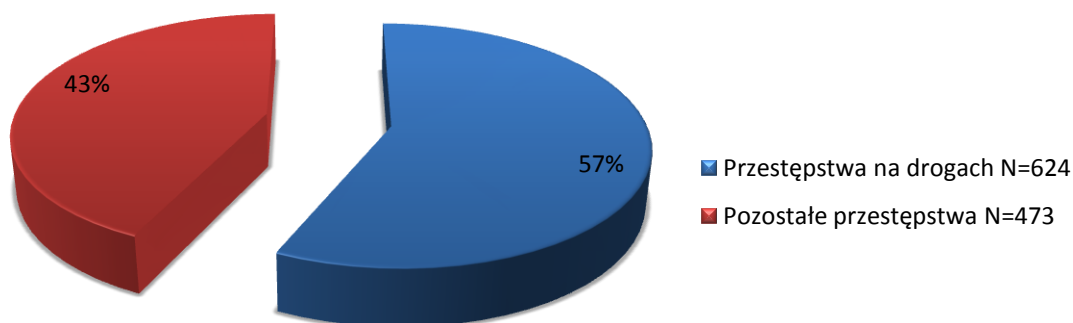

Źródło: Dane własne BSW

W porównaniu do analogicznego okresu poprzedniego należy zauważyć spadek o 5% udziału tego typu przestępstw w związku ze służbą na drogach.

Wykres nr 22.

Stosunek procentowy przestępstw popełnionych w związku z pełnieniem służby na drogach do wszystkich pozostałych przestępstw, zarzuconych funkcjonariuszom Policji w 2013 r.

Źródło: Dane własne BSW

Z powyższego wykresu wynika, że nadal ponad połowa wszystkich przestępstw popełnianych przez policjantów, jest bezpośrednio związana z pełnieniem przez nich służby na drogach. Nastąpiło natomiast zmniejszenie o 8% tej proporcji w stosunku do 2012 r., w którym stanowiły one 65% ogółu przestępstw policjantów. Przestępstwa popełniane w związku z pełnieniem przez policjantów służby na drogach stanowią nadal największy obszar zagrożeń przestępczością w Policji, a przeciwdziałanie ich popełnianiu stanowiło w 2013 r. - i nadal wyznacza - priorytetowy kierunek działania BSW KGP.

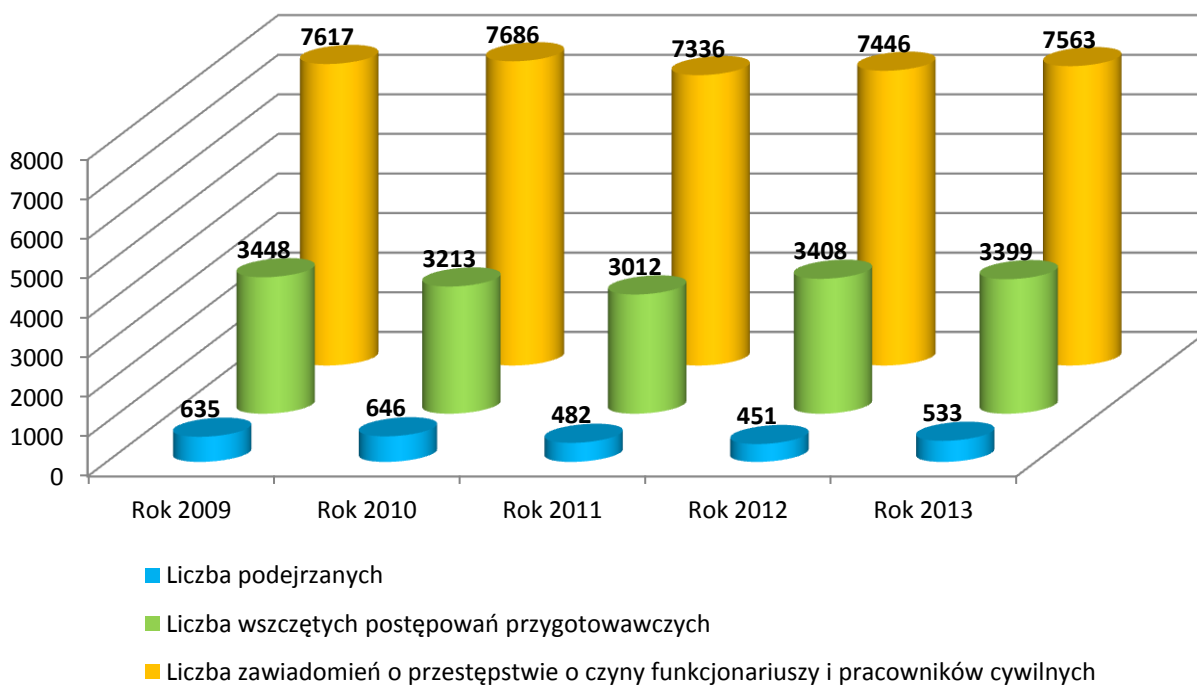
Obchodzony w 2013 r. jubileusz XV-lecia działalności Biura stworzył okazję do spojrzenia na przedmiot i efekty jego pracy z szerszej perspektywy. Przedstawiony częściowy obraz przestępczości z udziałem funkcjonariuszy w latach 2000-2013 oraz pracowników w latach 2006-2013, ilustruje zarówno poziom zagrożenia w środowisku policyjnym, a jednocześnie skuteczność pracy Biura w tym okresie – w aspekcie zwalczania przestępczości, ale też zapobiegania jej. Należy zauważyć, że najwyższe liczby podejrzanych - zarówno policjantów jak i pracowników Policji - odnotowano w latach 2006-2007, natomiast w następnych latach liczba takich przypadków była już zawsze mniejsza (i to zazwyczaj znacznie, w porównaniu do poziomu z lat 2006-2007). Odnotowany wówczas wysoki poziom efektów procesowych, to przy uwzględnieniu specyfiki pracy Biura, rezultat intensywnych działań operacyjnych z poprzednich lat, a także rozwoju BSW w latach 2006-2007 pod względem etatowym i organizacyjnym - a tym samym zwiększenia jego potencjału wykrywczego. Zauważalny spadek liczby podejrzanych po 2007 roku i względna stabilizacja poziomu pozostałych wskaźników procesowych w następnych latach, w tym w analizowanym 2013 r., to w ocenie BSW, rezultat kilkuletniego prowadzenia – równoległe do rozpoznania i działań wykrywczych - profilaktyki, ukierunkowanej na podniesienie świadomości funkcjonariuszy i pracowników cywilnych oraz wskazywanie właściwym przełożonym źródeł potencjalnych zagrożeń i sposobu ich ograniczania.

IV. Obraz przestępczości w środowisku policyjnym na podstawie danych Prokuratury Generalnej.

Zagrożenie przestępczością w Policji monitoruje Prokuratura Generalna. W ramach kontynuowanej współpracy, od 2009 r. Departament Postępowania Przygotowawczego PG sporządza, na podstawie danych ze spraw prowadzonych przez poszczególne Prokuratury Apelacyjne, roczne sprawozdania, dotyczące przestępstw popełnionych przez funkcjonariuszy i pracowników Policji. Zakres tych danych daje pełniejszy obraz zagrożenia przestępczością w środowisku policyjnym, ponieważ uwzględnia także postępowania prowadzone przez jednostki Prokuratury bez inicjatywy i udziału BSW – np. wszczęte na podstawie zawiadomień złożonych przez inne niż BSW komórki organizacyjne i jednostki Policji lub obywateli, przy czym statystyka prokuratorska podaje ogólną liczbę tych zawiadomień. Jednocześnie, dane przekazane przez Prokuraturę Generalną, inaczej niż gromadzone i przedstawione powyżej dane własne BSW, dotyczą łącznie funkcjonariuszy i pracowników Policji.

Wykres nr 23.

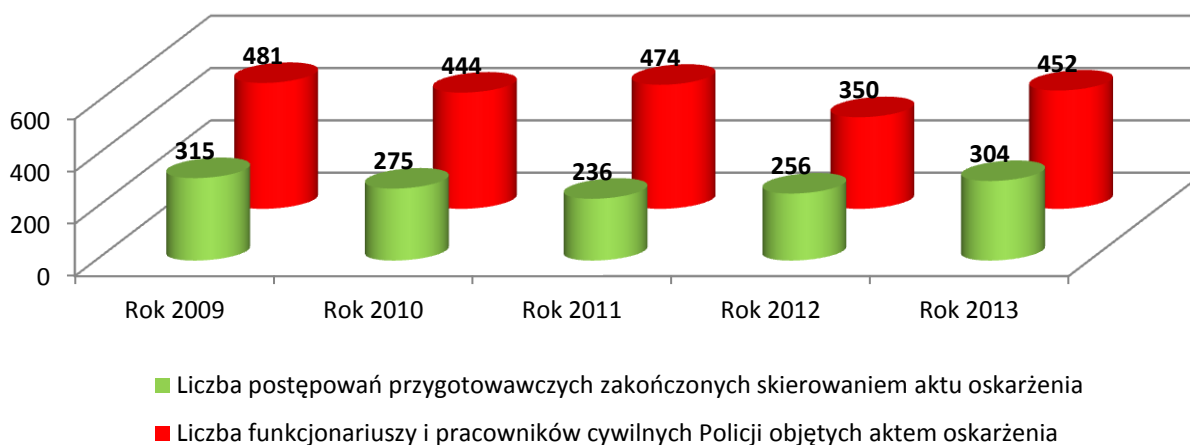
Zestawienie wybranych danych dotyczących przestępczości funkcjonariuszy i pracowników Policji w latach 2009 – 2013

Źródło: Dane Prokuratury Generalnej

Wykres nr 24.

Zestawienie wybranych danych dot. postępowań prowadzonych przeciwko funkcjonariuszom i pracownikom Policji, zakończonych skierowaniem aktu oskarżenia, w latach 2009 - 2013

Źródło: Dane Prokuratury Generalnej

W 2013 r. prokuratorzy w 49 przypadkach skierowali w śledztwach prowadzonych przeciwko funkcjonariuszom i pracownikom Policji, na podstawie art. 336 § 1 kpk, wnioski o warunkowe umorzenie postępowania - podobnie jak w 2012 r., kiedy liczba tych przypadków wyniosła 51. W 2010 r. takich wniosków skierowano 44, a w 2011 – 46, co wskazuje na coraz częstsze korzystanie w ostatnich latach z tego rozwiązania. Sądy wydały w 2013 r. wyroki skazujące wobec 249 oskarżonych policjantów i pracowników, tj. w stosunku do 36 więcej niż w 2012 r., kiedy skazanych zostało 213 osób. W 2010 r. skazanych zostało 510 oskarżonych policjantów i pracowników Policji, a w 2011 r. - 196.

Należy przy tym zaznaczyć, że dane Prokuratury Generalnej obejmują wszystkie kategorie przestępstw - także te, popełnione bez związku ze służbą czy pracą w Policji, np. określone w art. 178a kk.

Ocena przekazanych przez Prokuraturę Generalną danych z lat 2009 – 2013 dot. przebiegu i efektów postępowań przygotowawczych w stosunku do funkcjonariuszy i pracowników cywilnych, potwierdza wniosek o względnej stabilizacji wskaźników procesowych w tym okresie, sformułowany w podsumowaniu prezentacji obrazu zagrożenia przestępczością w środowisku policyjnym na podstawie danych własnych Biura.

V. Przykłady spraw zrealizowanych przez BSW KGP w 2013 r.

Przekraczanie przez funkcjonariuszy uprawnień i niedopełnianie obowiązków służbowych, poświadczanie nieprawdy w dokumentacji służbowej w celu osiągnięcia korzyści majątkowej – w związku z wykonywaniem czynności wobec sprawców wykroczeń w ruchu drogowym.

Policjanci BSW KGP prowadzili sprawę dotyczącą procederu korupcyjnego z udziałem funkcjonariuszy Wydziału Ruchu Drogowego jednej z komend powiatowych Policji z terenu centralnej Polski oraz osób cywilnych - uczestników ruchu drogowego. W toku czynności stwierdzono, że funkcjonariusze po ujawnieniu wykroczeń w ruchu drogowym, bezprawnie zmieniali kwalifikację prawną czynów w sposób korzystny dla sprawców, co skutkowało ukaraniem grzywną niższą niż przewidywał taryfikator i niższą liczbą punktów karnych lub nie przyznaniem punktów i nie wpisaniem do ewidencji kierowców naruszających przepisy ruchu drogowego. W zamian takie zachowania policjanci przyjmowali korzyści majątkowe w różnych formach: pieniędzy polskich i walut obcych, w kwotach od 20 zł do 400 zł (100 euro). Jak ustalono, policjanci w czasie kontroli drogowych dokonywanych na odcinku drogi krajowej, prowadząc rozmowę z kierowcą zatrzymanym do kontroli głównie za przekroczenie prędkości, zgadzali się na propozycje korupcyjne albo starali się zorientować, czy kierowca byłby skłonny skorzystać z możliwości uniknięcia lub złagodzenia konsekwencji wykroczenia w zamian za wręczenie im korzyści. Na podstawie zebranego materiału prokuratura wszczęła śledztwo w sprawie przyjmowania korzyści majątkowych przez funkcjonariuszy komendy powiatowej Policji za zachowania stanowiące naruszenie przepisów prawa, polegające na odstąpieniu od podjęcia czynności służbowych i niedopełnianiu obowiązków służbowych związanych z prawidłowym wykonywaniem czynności z osobami kontrolowanymi w związku z popełnieniem wykroczeń drogowych przez funkcjonariuszy Policji, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i osobistej oraz korumpowania policjantów przez kierowców, którzy popełnili wykroczenia. Zatrzymano 4 osoby cywilne, którym prokurator przedstawił po jednym zarzucie popełnienia czynu z art. 229 § 1 i 3 kk lub z art. 18 § 2 w zw. z art. 231 § 2 kk. Następnie zatrzymano 10 czynnych policjantów oraz 1 emeryta policyjnego, ustalonych jako uczestniczących w procederze korupcyjnym. Prokurator przedstawił im łącznie 264 zarzuty o czyny z art. 228 § 3 kk i z art. 231 § 2 kk. W toku realizacji dokonano 9 czynności tymczasowego zajęcia mienia ruchomego o łącznej wartości ponad 126.500 zł. Wobec 4 spośród zatrzymanych policjantów, Sąd zastosował tymczasowe aresztowanie na okres od dwóch do trzech miesięcy, z możliwością zamiany środka na poręczenie majątkowe w wysokości do 25 000 zł do 40 000 zł. W stosunku do pozostałych policjantów prokurator zastosował poręczenie majątkowe w wysokości po 5000 zł, dozór Policji i zakaz opuszczania kraju, a wobec emeryta policyjnego – poręczenie majątkowe w wysokości 40 000. Wszyscy czynni policjanci zostali decyzją przełożonego zwolnieni ze służby.

Płatna protekcja i oszustwo w związku z pośrednictwem w załatwieniu korzystnego rozstrzygnięcia w postępowaniu przygotowawczym.

Funkcjonariusze BSW zatrzymali w lutym 2013 r. na gorącym uczynku policjanta służby prewencyjnej z Komendy Powiatowej Policji, który podjął się płatnej protekcji, polegającej na korzystnym „załatwieniu” postępowania przygotowawczego, rzekomo prowadzonego w jego jednostce. Policjant ten

zapropował mężczyźnie, o którym wiedział, że ciążą na nim wyroki skazujące w zawieszeniu za popełnione przestępstwa, pośrednictwo w umożliwieniu uniknięcia odpowiedzialności w związku z prowadzonym w stosunku do niego dochodzeniem, mającym dotyczyć wybicia szyby. Jak ustalono, wykorzystał on przypuszczenie, że mężczyzna ten poczuje się zagrożony jakimkolwiek zainteresowaniem ze strony organów ścigania nie tylko ze względu na orzeczone wcześniej kary, ale także dlatego, iż nadal uczestniczy w nielegalnej działalności. Za wpłynięcie na „dochodzeniowca”, aby ten doprowadził do umorzenia rzekomo prowadzonej sprawy, policjant zażądał łapówki w wysokości 1500 zł. Po przedstawieniu przez prokuratora zarzutów płatnej protekcji i oszustwa, policjant został tymczasowo aresztowany, a następnie zwolniony ze służby. W śledztwie prowadzonym w tej sprawie na podstawie materiałów uzyskanych w wyniku czynności prowadzonych przez BSW, prokurator w czerwcu 2013 r. wniósł przeciwko byłemu policjantowi do Sądu akt oskarżenia o to, że w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, będąc funkcjonariuszem jednostki Policji i wywołując przez to u pokrzywdzonego przekonanie o posiadaniu wpływów w tej jednostce, wprowadził go w błąd co do prowadzenia wobec niego postępowania przygotowawczego o uszkodzenie mienia i wiedząc, że faktycznie takie postępowanie nie jest prowadzone, podjął się pośrednictwa w korzystnym załatwieniu tej sprawy, w zamian za zapłacenie kwoty 1500 zł., czym doprowadził pokrzywdzonego do niekorzystnego rozporządzenia w/w kwotą – tj. o czyn z art. 230 § 1 kk i z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk.

Pomówienie funkcjonariuszy o przekroczenie uprawnień, w tym nadużycie przemocy (przykład oczyszczenia przez BSW policjantów z pomówień i pociągnięcia pomawiającego do odpowiedzialności karnej)

Obywatel zgłosił się do BSW i złożył zawiadomienie o tym, że podczas czynności wykonywanych z jego udziałem w pomieszczeniu miejscowej Komendy Miejskiej Policji, został uderzony przez jednego z policjantów pięścią w brzuch. Ponadto twierdził, że został zatrzymany za niepopelnione – według niego – wykroczenie. W wyniku podjętych natychmiast w trybie art. 308 § 1 kpk czynności w niezbędnym zakresie, BSW ustaliło, że funkcjonariusze Policji zasadnie przeprowadzili czynności wobec zawiadamiającego, a co więcej, żaden z nich nie naruszył jego nietykalności cielesnej. Rozstrzygająca okazała się analiza zapisów monitoringu: miejskiego – w zakresie potwierdzenia faktu popełnienia wykroczenia (za które później został ukarany przez sąd) i w pomieszczeniach jednostki Policji wskazanych przez zawiadamiającego – w zakresie sposobu postępowania policjantów. Prokuratura umorzyła prowadzone z udziałem BSW postępowanie w sprawie przekroczenia przez policjantów uprawnień, wobec stwierdzenia, że przestępstwa nie popełniono. Następnie na wniosek BSW wszczęła przeciwko zawiadamiającemu odrębne śledztwo, w którym prokurator przedstawił mu zarzut o to, że pouczonej uprzednio o odpowiedzialności karnej za złożenie zawiadomienia o niepopelnionym przestępstwie i składanie fałszywych zeznań mających służyć za dowód postępowaniu przygotowawczym, złożył nieprawdziwe zeznania o przekroczeniu uprawnień przez funkcjonariusza, polegającym na użyciu przemocy, podczas gdy w rzeczywistości takie zdarzenie nie miało miejsca, tj. o czyn z art. 233 § 1 kk i art. 238 kk w zw. z art. 11 § 2 kk.

Kierowanie przez policjanta zorganizowaną grupą przestępczą, zajmującą się nielegalnym obrotem towarami akcyzowymi.

Funkcjonariusze BSW rozpracowali zorganizowaną grupę przestępczą, działającą na obszarze kilku województw położonych we wschodniej i centralnej Polsce, którą kierował funkcjonariusz ogniwa ds. ruchu drogowego Komendy Miejskiej Policji z czternastoletnim stażem służby. Jak ustalono w toku wykonywanych czynności, grupa zajmowała się na wielką skalę nielegalnym obrotem towarami akcyzowymi, pochodzącymi z przemytu. Na podstawie zgromadzonych przez BSW dowodów Prokuratura wszczęła śledztwo. We wrześniu 2013 r. BSW zatrzymało policjanta – organizatora oraz 4 członków grupy, a następnie 2 kolejnych uczestników zorganizowanej działalności przestępczej. Prokurator przedstawił temu policjantowi zarzuty o to, że:

- w okresie od marca do września 2013 r. kierował zorganizowaną grupą przestępczą mającą na celu dokonywanie przestępstw skarbowych, polegających na skupowaniu, przechowywaniu, pomaganiu w ukryciu i przewożeniu dużych ilości wyrobów tytoniowych bez polskich znaków skarbowych akcyzy, tj. o czyn z art. 258 § 3 kk;
- w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu tego samego zamiaru, działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej nabywał, przechowywał, pomagał w ukryciu i przewoził towar stanowiący przedmiot czynu zabronionego określonego w art. 63 § 2 kks w postaci 39 500 paczek papierosów różnych marek, nieoznaczonych polskimi znakami akcyzy wprowadzonych na obszar Unii Europejskiej bez zgłoszenia celnego, przez co nastąpiło narażenie budżetu Unii Europejskiej na uszczuplenie podatku akcyzowego w kwocie nie mniejszej niż 554 214 zł, przy czym uczynił sobie z tego stałe źródło dochodu, tj. o czyn z art. 65 § 1 kks w zw. z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 i 5 kks.

Wobec podejrzanego policjanta prokurator zastosował środek zapobiegawczy w postaci poręczenia majątkowego w kwocie 50.000 zł. oraz zawieszenia w czynnościach służbowych funkcjonariusza Policji. Dokonano tymczasowego zajęcia mienia ruchomego należącego do policjanta, w postaci 2 samochodów osobowych o szacunkowej wartości 16 000 zł. Decyzją przełożonego został on następnie zwolniony ze służby. Pozostałym 6 członkom grupy - osobom cywilnym spoza Policji, prokurator przedstawił zarzuty udziału w zorganizowanej grupie przestępczej oraz popełnienia szeregu przestępstw z kks.

Działania osób spoza środowiska policyjnego na szkodę Policji w procesie zamówień publicznych – „zmowa cenowa” oferentów.

W 2013 roku, w wyniku realizacji przez BSW KGP zadań w zakresie przeciwdziałania popełnianiu przestępstw na szkodę Policji, funkcjonariusze Zarządu w Warszawie ujawnili działania na szkodę KGP podjęte przez przedstawicieli 5 firm z branży informatycznej, współdziałających ze sobą w ramach „zmowy cenowej”. Zebrany materiał dowodowy pozwolił na wszczęcie w tej sprawie przez Prokuraturę Apelacyjną śledztwa, którego prowadzenie prokurator powierzył BSW. W toku dalszych czynności zatrzymano 13 osób cywilnych spoza Policji, reprezentujących te firmy i przedstawiono im łącznie 30 zarzutów o to, że:

- działając wspólnie i w porozumieniu w celu osiągnięcia korzyści majątkowych na łączną kwotę około 7.765.163 zł., weszli w porozumienie chcąc utrudnić 4 przetargi publiczne na zakup mobilnego sprzętu teleinformatycznego, ogłoszone w 2012 i 2013 r. w Komendzie Głównej Policji, w ten sposób, że przed

wyznaczoną datą rozstrzygnięcia każdego z tych przetargów ustalali między sobą cenę finalną produktu oferowanego oraz ustalali podmiot gospodarczy, który miał wygrać konkretny przetarg, czym działali na szkodę Komendy Głównej Policji, na rzecz której przetarg był dokonywany, tj. o czyny z art. 305 § 1 kk.

Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego, dwaj spośród podejrzanych usłyszeli ponadto zarzuty utrudniania przetargu poprzez stosowanie „zmony cenowej” w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w kwocie około 39 560 zł., na szkodę innego podmiotu. Wobec podejrzanych prokurator zastosował środki zapobiegawcze w postaci dozoru Policji i zakazu opuszczania kraju połączonego z zatrzymaniem paszportu, a wobec 5 z nich - dodatkowo poręczenia majątkowego na łączną kwotę 190 000 zł.

VI. Priorytetowe kierunki pracy Biura Spraw Wewnętrznych.

Wśród realizowanych w 2013 r. – a także aktualnie kontynuowanych - kierunków pracy BSW KGP, priorytetowe znaczenie mają:

Działania w obszarze ruchu drogowego.

Na podstawie wniosków z analiz zagrożeń w obszarze ruchu drogowego, BSW KGP wypracowało propozycje przeciwdziałania popełnianiu przestępstw, związanych z pełnieniem przez policjantów służby na drogach - ze szczególnym uwzględnieniem przestępstw o charakterze korupcyjnym - które są sukcesywnie wdrażane i realizowane w Policji. Dotyczą one przede wszystkim wzmocnienia przez przełożonych nadzoru służbowego wobec policjantów pełniących służbę na drogach, wprowadzenia rejestratorów przebiegu służby w pojazdach służbowych RD, a także edukacji policjantów przy wykorzystaniu nowoczesnych metod kształcenia oraz podejmowania różnorodnych przedsięwzięć profilaktycznych prowadzonych zarówno w Policji, jak i poza nią (skierowanych również do obywateli) – w tym opracowanie w 2013 r. poradnika antykorupcyjnego dla policjantów pełniących służbę na drogach.

Działania w związku z realizacją zamówień publicznych na rzecz Policji, w tym przeprowadzanych w ramach Programu standaryzacji komend komisariatów Policji na lata 2013 – 2015.

BSW KGP kontynuuje inicjatywę, mającą na celu przeciwdziałanie powstawaniu i eliminowanie nieprawidłowości przy realizacji zamówień publicznych na rzecz Policji. Działania Biura polegają przede wszystkim na monitorowaniu przygotowania, realizacji i rozliczania umów Policji, związanych z jej zaopatrzeniem oraz prowadzonymi przez nią inwestycjami. W szczególnym zainteresowaniu Biura znajdują się zamówienia publiczne, realizowane w ramach Programu standaryzacji komend i komisariatów Policji na lata 2013 – 2015, które są monitorowane przez komórki terenowe Biura. BSW KGP, w celu przeciwdziałania powstawaniu i eliminowania nieprawidłowości przy realizacji Programu, wykonuje czynności o charakterze prewencyjnym – poprzez profilaktykę korupcyjną oraz aktywny monitoring procesu standaryzacji obiektów Policji, a także czynności wykrywcze – realizowane metodami operacyjno-rozpoznawczymi oraz procesowymi, ukierunkowane na ujawnianie przestępstw

korupcyjnych, gospodarczych (np. zminy cenowe) i kryminalnych (np. kradzieże), które mogą towarzyszyć realizacji Programu. Działania te przyniosły już w 2013 r. wymierne rezultaty w postaci zapobieżenia realizacji na szkodę KGP zminy cenowej z udziałem 5 firm z branży informatycznej.

Ochrona baz danych.

Analiza i ocena zagrożenia ujawnianiem informacji z policyjnych systemów informatycznych wskazuje, że dane zgromadzone w bazach, które posiada lub ma do nich dostęp Policja, stanowią i zawsze będą stanowić cenny zasób dla przedstawicieli świata przestępczego. Policjanci posiadający uprawnienia dostępu do tych zasobów są potencjalnie zagrożeni presją osób zabiegających o ujawnienie określonych danych. W dużej części do nich kierowane są propozycje ujawnienia informacji z systemów policyjnych, w zamian za stosowną gratyfikację. Z policyjnych systemów informatycznych udostępniana jest wiedza o właścicielach skradzionych pojazdów, osobach poszukiwanych, o zamierzonych zatrzymaniach, przeszukaniach itp., osobach objętych działaniami operacyjnymi i czynnościami procesowymi, o właścicielach skradzionych pojazdów. W związku z powyższym w BSW KGP w 2013 r. została podjęta inicjatywa, mająca na celu weryfikację zasadności dokonywania sprawdzeń. Dyrektor BSW KGP zwrócił się raportem do Komendanta Głównego Policji w sprawie uchybień związanych z przetwarzaniem danych osobowych uzyskiwanych za pośrednictwem Krajowego Systemu Informacyjnego Policji, polegających przede wszystkim na dokonywaniu sprawdzeń przez funkcjonariuszy i pracowników Policji i przekazywaniu uzyskanych danych osobom nieuprawnionym. Zaproponował jednocześnie monitorowanie tego obszaru, w oparciu o ustalone kryteria. Systematyczną weryfikacją objęta została wytypowana grupa sprawdzeń. Dotychczasowa praktyka weryfikacji potwierdza trafność podjętej inicjatywy - w szeregu przypadków ujawniono brak uzasadnienia dokonania sprawdzeń potrzebami służby. Przełożeni policjantów i pracowników przeprowadzają postępowania wyjaśniające i dyscyplinarne, a wobec winnych nadużyć wyciągane są konsekwencje.

Profilaktyka przestępczości w Policji.

Przeciwdziałanie przestępczości wśród policjantów i pracowników Policji odbywa się wielopłaszczyznowo, biorąc pod uwagę specyfikę służby/pracy oraz zidentyfikowane zagrożenia w poszczególnych służbach czy pionach Policji. Rola funkcjonariuszy BSW w tym zakresie polega na:

- prowadzeniu działalności edukacyjnej -poprzez szkolenia dla nowo wstępujących do Policji, a następnie prowadzenie z nimi zajęć jako słuchaczami kursów podstawowych w szkołach Policji (ten etap ma właśnie na celu uświadomienie zasadniczych zagrożeń w służbie i wskazanie sposobów radzenia sobie z nimi jak też reagowania na nieprawidłowości, a później stałej profilaktyce na dalszym etapie służby i pracy poprzez szkolenia w jednostkach Policji, których celem jest przybliżenie problematyki działania BSW, omówienie zagrożeń z uwzględnieniem specyfiki służby i wskazanie sposobów postępowania w sytuacjach korupcyjnych,
- aktywnym uczestnictwie w odprawach i naradach służbowych z kadrą kierowniczą jednostkach Policji, gdzie przedstawiciele BSW dzielą się informacjami o aktualnych zagrożeniach

przestępczością, w tym szczególnie o charakterze korupcyjnym oraz omawiają przykłady spraw, mając na uwadze podniesienie poziomu wiedzy kadry o symptomach zjawisk przestępczych, *W latach 2006 - 2013 przedstawiciele BSW uczestniczyli w odprawach i spotkaniach udziałem kadry kierowniczej garnizonów oraz przeprowadzili szkolenia profilaktyczne dla funkcjonariuszy i pracowników cywilnych w jednostkach i szkołach, a także dla nowo wstępujących do Policji - łącznie **5890 spotkań i szkoleń**, w tym **1389** w 2013 r.*

- kierowaniu wystąpień do komendantów o ujawnionych nieprawidłowościach, w celu podejmowania przez nich właściwych działań zapobiegawczych, mających na celu wyeliminowanie patologicznych sytuacji lub czynników kryminogennych, wyciągnięcia konsekwencji dyscyplinarnych wobec winnych naruszenia dyscypliny służbowej.
*W latach 2006 – 2013 BSW skierowało takie wystąpienia w **536** przypadkach, w tym **108** razy w 2013 r.*
- podejmowaniu inicjatyw legislacyjnych mających na celu wyeliminowanie nieprzejrzystych zapisów prawnych mogących sprzyjać sytuacjom korupcyjnym lub uzupełnianie regulacji w obszarach działalności Policji, gdzie ich brak skutkowało wystąpieniem patologii.

VII. Inicjatywy Biura Spraw Wewnętrznych KGP.

Współpraca Biura Spraw Wewnętrznych KGP z Prokuraturą w zakresie doskonalenia metodyki ścigania karnego przestępczości w Policji.

Współpraca Biura Spraw Wewnętrznych KGP z Prokuraturą w zakresie organizacji przedsięwzięć, posiadających charakter porad szkoleniowych, zaowocowała w 2013 r. zorganizowaniem wspólnie z Departamentem Postępowania Przygotowawczego Prokuratury Generalnej trzech porad ogólnopolskich z udziałem prokuratorów koordynujących nadzór nad postępowaniami przygotowawczymi, prowadzonymi wobec funkcjonariuszy i pracowników Policji. W poradach, poświęconych wybranym zagadnieniom ścigania przestępstw popełnionych przez funkcjonariuszy i pracowników Policji, wzięło udział łącznie **86** prokuratorów. Założeniem przedmiotowej współpracy w 2013 r. było poszerzenie grona uczestników o prokuratorów z różnych, pod względem hierarchicznym, jednostek organizacyjnych Prokuratury, a także różnych ich komórek organizacyjnych. Ponadto rozwijano współpracę bilateralną pomiędzy komórkami organizacyjnymi BSW KGP, a poszczególnymi apelacjami. Zorganizowano cztery tego typu przedsięwzięcia adresowane do prokuratorów różnego szczebla jednostek organizacyjnych prokuratury, z udziałem łącznie **162** prokuratorów. Ogółem, w latach 2010-2013, w poradach wzięło udział **907** prokuratorów z jednostek wszystkich szczebli prokuratury.

Wzmocnienie ochrony prawnej funkcjonariuszy i pracowników Policji

Wprowadzenie nowego zarządzenia Komendanta Głównego Policji w sprawie funkcjonowania organizacji hierarchicznej w Policji; rola i ochrona „sygnalistów”.

W celu ułatwienia przełamania spotykanej jeszcze nierzadko w środowisku policyjnym zmyślenia milczenia, zwanej niebieskim murem, przejawiającej się przede wszystkim ukrywaniem nieprawidłowości w ramach źle pojętej solidarności zawodowej oraz demonstrowania przez część policjantów dezaprobaty wobec postępowania kolegów, którzy zdecydowali się reagować na zauważane nieprawidłowości, staraniem Biura wprowadzone zostały ułatwienia dla funkcjonariuszy i pracowników, pełniących rolę tzw. sygnalistów (*whisterblowers*) wewnątrz Policji, w zakresie możliwości sygnalizowania o zdarzeniach istotnych z punktu widzenia ocen prawnokarnych. Zespół zadaniowy pod przewodnictwem przedstawiciela BSW KGP przygotował projekt zarządzenia Komendanta Głównego Policji w sprawie funkcjonowania organizacji hierarchicznej w Policji, w którym to projekcie obok wielu innych rozwiązań wyraźnie określono tryb postępowania policjantów lub pracowników Policji z informacjami, które w ich ocenie mogą świadczyć o popełnieniu przestępstwa publicznie-skargowego przez innego policjanta lub pracownika. Zapis § 4 przedmiotowego zarządzenia nr 30 KGP (Dziennik Urzędowy KGP z dnia 17 grudnia 2013 r., poz. 99), które weszło w życie z dniem 1 stycznia 2014 r., stwarza możliwość wyboru jednego z wariantów postępowania w zależności od sytuacji faktycznej, w tym również uwzględnia możliwość niezachowania drogi służbowej np. w razie przekazania informacji bezpośrednio do BSW KGP. Możliwość taką dopuszcza się w przypadkach, gdy policjant lub pracownik Policji przekazuje uzyskane przez siebie informacje, mogące w jego ocenie świadczyć o popełnieniu przez innego policjanta lub pracownika

przestępstwa ściganego z oskarżenia publicznego lub przestępstwa skarbowego albo przekazuje inne niż wymienione spostrzeżenia, dotyczące spraw z zakresu właściwości rzeczowej BSW KGP.

Wprowadzenie monitoringu w pojazdach służbowych i rejestrowania przebiegu czynności administracyjno-porządkowych na terenie prywatnym.

Jedną z ze zrealizowanych wcześniej inicjatyw Biura, mających na celu wzmocnienie ochrony prawnej funkcjonariuszy Policji wykonujących czynności służbowe, stało się upowszechnienie monitoringu w pomieszczeniach jednostek Policji. Praktyka wykazała, że zapis monitoringu stanowi niejednokrotnie rozstrzygający dowód przy weryfikacji pomówień kierowanych wobec policjantów, pozwalający jednocześnie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sprawcy pomówienia. W 2013 r. BSW KGP kontynuowało starania o wprowadzenie zaproponowanych już wcześniej rozwiązań prawnych i technicznych, umożliwiających rejestrowanie policyjnych czynności administracyjno - porządkowych w miejscach nie publicznych, np. w mieszkaniach i terenie prywatnych posesji, po uprzedzeniu osób objętych czynnościami. Stanowisko Biura w sprawie potrzeby kontynuowania prac legislacyjnych w tym zakresie zostało m. in. zaprezentowane przedstawicielom organizacji ochrony praw człowieka, placówek naukowo-badawczych, Prokuratury i mediów podczas zorganizowanego w grudniu 2013 r. przez MSW seminarium nt: „Przypadki poniżającego i niehumanitarnego traktowania przez funkcjonariuszy Policji – przyczyny, charakterystyka, rozwiązania” oraz ujęte we wnioskach z tego seminarium, które zostały przedstawione Ministrowi Spraw Wewnętrznych. Biuro będzie kontynuować starania i włączy się w procedury, zmierzające do wprowadzenia takich rozwiązań.

Opracowanie poradnika dla policjantów pełniących służbę na drogach.

Opracowany na przełomie 2013 i 2014 r. przez BSW KGP, przy szerokiej konsultacji z innymi komórkami oraz szkołami Policji pierwszy taki poradnik - stanowiący przekrój analizy przepisów doświadczeń praktycznych, a także zawierający wytyczne w zakresie prawidłowego wykonywania czynności „na drodze” oraz reagowania na próby korumpowania, będzie w bieżącym roku upowszechniony nie tylko w środowisku policyjnym. Jest kolejnym krokiem do zwiększenia ochrony prawnej funkcjonariuszy Policji, jaki podejmuje BSW.

Zmiany w przepisach ustawy o Policji.

Aktualnie trwa procedowanie zainicjowanych zmian w przepisach ustawy o Policji, w celu zapewnienia policjantowi zwrotu kosztów pomocy prawnej w przypadku uniewinnienia lub umorzenia przez sąd sprawy o przestępstwo w związku ze służbą, a ponadto umożliwienia przełożonemu fakultatywnego (w miejsce obligatoryjnego) zawieszenia policjanta w czynnościach służbowych, w przypadku wniesienia przeciwko policjantowi subsydiarnego aktu oskarżenia.

Opracowano w Wydziale Analiz i Nadzoru Biura Spraw Wewnętrznych KGP